

## **Kako bitno može postati nebitno**

### **Blog**

Posted by:

Objavljeno: 2008/7/19 15:43:59

Hrvatski mediji gotovo da i nisu pokazali interes za vijest koju donosi BBC: Europski sud za ljudska prava u Strasbourgu presudio je da djeca Roma u Međimurju nisu bila podvrgnuta segregaciji i diskriminaciji samim time što su u nekim osnovnim školama bili formirani razredi (razredna odjeljenja) od isključivo Romske djece.

Tužbu protiv Hrvatske podnio je Europski centar za ljudska prava Roma (ERRC) i Hrvatski helsinški odbor (HHO).

O tome vijest sam uspio naći samo ovdje:

<http://www.jutarnji.hr/vijesti/clanak/art-2008,7,18,,127070.jl>

S obzirom da sam u ovaj slučaj bio osobno uključen kao suoptuženi ili svjedok, nikada nisam uspio do kraja shvatiti, naravno da sam ovom presudom Europskog suda dobio bar malo satisfakcije. Evo zašto.

Od 1997. pa do 2003. godine bio sam zamjenik župana u Međimurskoj županiji. U mojoj nadležnosti nije bila prosvjeta ali je bila skrb i programi pomoći za Rome.

Romi u Međimurju žive u 12 zasebnih naselja od kojih su najveća ona u Pribislavcu, Trnovcu, Orehovici, Podturnu, Držimurcu i Murskom Središću. Na ovim prostorima borave već 400 godina, ne govore jezikom Romano chib (iako ga ni ne razumiju) već svoj jezik nazivaju Bajaškim a za sebe kažu da su Romi-Bajaši. Zbog visokog nataliteta došlo je do toga da je u tim naseljima broj djece za prva dva-tri razreda osnovnih škola bio pet do šest puta veći od ostale djece. U jednoj školi imali smo situaciju da je u prvi razred bilo upisano 30 Roma i 3 Hrvata. Djeca Roma ne pohađaju dječje vrtiće a programi „malih škola“ za pripremu djece za upis u prve razrede osnovnih škola u Međimurju bili su rjetkost jer je većina djece prije toga bilo u dječjim vrtićima. Romska djeca toga uzrasta gotovo da i ne govore hrvatski jezik, ne posjeduju potrebni odgoj i disciplinu potrebnu za školu a nerjetko roditelji djecu ne upisuju u školu. Svojenim s tim problemima odlučili smo organizirati različite programe pripreme Romske djece za školu. Samo 2000. godine organizirao sam 15 takovih grupa s programima trajanja do 6 mjeseci. Naravno da je za djecu i roditelje bilo sve besplatno. Unatoč tome, toga najveći nam je problem bio kako privoliti roditelje da djecu šalju u te programe. Što sam sve prolazio da bi osigurao sredstva za te programe ovaj puta izostavljam.

Upravo u to doba u nekoliko škola ravnatelji su uz prethodnu suglasnost Ureda državne uprave u Međimurskoj županiji formirali nekoliko odjeljenja sastavljenih isključivo od djece Roma i to po kriteriju poznavanja hrvatskog jezika o pripremljenosti za školu. Napominjem da regionalna samouprava nije imala nikakvih ovlasti spram škola i ravnatelja u smislu planiranja i održavanja nastave i formiranja razrednih odjela niti smo se u to mješali.

Europski centar za prava Roma (ERRC) i Hrvatski helsinški odbor protiv nas su pokrenuli pravi javni linij. Posebnu ulogu u svemu tome imao je Žarko Puhovski, tadašnji član HHO-a. Gotovo je svakodnevno u Međimurje slao svoje suradnike koji su sa sobom dovodili lidere romskih udruga iz Zagreba. Gotovo u svim medijima u Hrvatskoj bili smo označavani kao

najveći diskriminatori, predstavnici romskih udruga koristili su najteže izraze i optužbe na naša;un. U tome je prednjačio Casim Cana, lider neke romske udruge iz Zagreba. U jednom trenutku situacija se toliko zaoštrila da je umalo došlo do ozbiljnih sukoba između Roma i Hrvata. Uzalud sam i Puhovskog i ostale upozoravao da ne najveću štetu od tog sukoba imati doma; Romi jer je višestoljetno razumijevanje Roma i Hrvata ozbiljno narušeno. Zaradio sam i kaznene prijave pod sumnjom zloupotrene novaca namijenjenih za Rome. Injenica da Državno odvjetništvo nakon kriminalističke obrade nije pronašlo apsolutno ni jedan dokaz navoda iz prijave nije mi puno značilo. Osobe koje su provodile programe za djecu bile su izvrnute otvorenim prijetnjama fizičkih likvidacija. U Međimurje su dolazile delegacije svih mogućih organizacija za zaštitu ljudskih prava i prava Roma. čak je i veleposlanstvo SAD-a dalo svoj doprinos da budemo predmetom posebnog poglavlja u godišnjem izvješću Statedepartmenta. I na kraju su tužili Republiku Hrvatsku i Međimursku županiju za provođenje rasne segregacije i diskriminacije. Iako nenadležan za školski sustav i pred sudom sam morao obrazlagati tko, kada, kako i zašto je formirao posebne romske razrede. A prava pozadina „pobuna“ Roma bila je u činjenici da sam odbijao davati im novac na račun njihovih „udruga“ a programe provodio putem onih ustanova koje su za to bile ovlaštene, uz romske asistente, naravno. I mjere urbanizacije romskih naselja, izmjene prostornih planova općina i gradova koje su dovele do legalizacije naselja i mogućnosti dobivanja građevinskih dozvola gurao sam protiv njihove volje i mimo njihovih „udruga“. Bili su i ostali protiv svih programa od kojih oni osobno nisu imali financijsku korist.

Sada je i Europski sud presudio. Segregacije i diskriminacije nije bilo. Što sad gospodine Puhovski?